

ΤΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΔΕΚΑΗΜΕΡΟΥ

Ὁμιλία τοῦ κ. ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΑΓΑΠΗΤΙΔΗ

Καθηγητοῦ τῆς Α.Σ.Β.Σ.

Πρὶν ἢ εἰσέλθω εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῶν πορισμάτων ποὺ προκύπτουν ἀπὸ τὰς διαλέξεις τοῦ Δεκαημέρου, θεωρῶ σκόπιμον νὰ ἀναπτύξω δι' ὀλίγων τὸ θέμα τῆς τεχνικῆς βοηθείας καὶ δι' ἓν συνδυασμῶ πρὸς τὴν σχετικὴν δραστηριότητα τοῦ Διεθνoῦς Γραφείου Ἑργασίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἐμπίπτει τὸ περιεχόμενον τῶν ἐργασιῶν τοῦ Δεκαημέρου.

Αἱ διάφοροι χῶραι εἶναι, ὡς γνωστόν, ἀνίσως ἀνεπτυγμέναι ἀπὸ κοινωνικοοικονομικῆς ἀπόψεως. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι οἱ πλουτοπαραγωγικοὶ πόροι τῶν καθ' ἕκαστα χωρῶν ποικίλλουν καὶ εἰς τὸ ὅτι αἱ φυσικαὶ καὶ αἱ ἐπίκτητοι ἰκανότητες τῶν πληθυσμῶν δὲν εἶναι αἱ αὐταί. Τὰ γεγονότα αὐτὰ συντελοῦν εἰς τὴν διάφορον οικονομικὴν ἐξέλιξιν τῶν χωρῶν. Ἡ ἐκ τῶν λόγων τούτων μειονεκτικότης τῶν ἀνεπαρκῶς ἀνεπτυγμένων χωρῶν ἔναντι τῶν ἐξελιγμένων συνεπάγεται, ὡς εἶναι φυσικόν, διαφορὰν βιοτικoῦ ἐπιπέδου, συχνὰ δὲ δημιουργεῖ ἀφορμὰς διαταράξεως τῆς παγκοσμίου εἰρήνης. Αὐτὸ ἀκριβῶς ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἡ Διακήρυξις τῆς Φιλαδελφείας, τὴν ὁποίαν ἐψήφισαν τὰ σύμμαχα ἔθνη τὸ 1944, περιλαβοῦσα διάταξιν καθ' ἣν «ἡ πενία ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκειται ἀπειλεῖ τὴν εἰρήνην τοῦ κόσμου» καὶ διὰ τοῦτο ἀπαραίτητος εἶναι ἡ καταπολέμησις τῆς διὰ μέσων διεθνoῦς χαρακτῆρος. Ἐπὶ πλέον, ἡ οικονομικὴ ἀνάπτυξις τῶν πτωχῶν χωρῶν συντελεῖ εἰς τὴν διεύρυνσιν τῶν διεθνῶν οικονομικῶν σχέσεων ἐπ' ὠφελεία καὶ τῶν πλουσιωτέρων χωρῶν. Ἐνῶ δηλαδὴ αἱ τελευταῖαι ἐκτίθενται εἰς κινδύνους ἐκ τῆς πενίας τῶν πρώτων, ἐκ τῆς οικονομικῆς των ἀνόδου δύνανται νὰ ἀναμένουν ὠφελείας. Διὰ τοὺς λόγους τούτους, ὄχι μόνον αἱ μὴ ἐξελιγμέναι οικονομικῶς χῶραι ἀλλὰ καὶ αἱ ἄλλαι, αἱ πλουσιώτεραι, ὀφείλουν νὰ καταβάλουν προσπαθείας διὰ νὰ συντελέσουν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν καθυστερημένων περιοχῶν.

Κατὰ γενικὸν κανόνα, αἱ καθυστερημέναι οικονομικῶς χῶραι διαθέτουν φυσικοὺς πλουτοπαραγωγικοὺς πόρους καὶ κοινὴν χειρωνακτικὴν ἐργασίαν, στεροῦνται ὁμως κεφαλαίων καὶ τεχνικῆς

ὀργανώσεως. Εἰς τοὺς δύο τούτους τομεῖς ἐμφανίζεται ἡ ἀνάγκη τῆς συμβολῆς τῶν πλουσιωτέρων καὶ πλέον ἀνεπτυγμένων χωρῶν. Μέχρι πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, ὅμως, ἡ συνεισφορὰ τῶν χωρῶν τούτων περιοριζέτο εἰς τὴν παροχὴν κεφαλαίων. Τὸ συνηθέστερον μάλιστα ἦτο ἡ τοιαύτη συμβολὴ νὰ μὴ γίνεταί κατά τὸν πλέον ἐνδειγμένον τρόπον, ἀφοῦ κατέληγεν εἰς τὴν οἰκονομικὴν—καὶ κατ' ἀνάγκην ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν πολιτικὴν—ὑποδούλωσιν τῶν πτωχότερων χωρῶν. Οἱ κεφαλαιοῦχοι τῶν πλουσίων χωρῶν εἴτε εἰσέδουον ὀργανικῶς εἰς τὴν οἰκονομίαν τῶν καθυστερημένων χωρῶν διὰ τῆς δημιουργίας εἰς αὐτὰς κερδοσκοπικῶν ἐπιχειρήσεων εἴτε ἐδάνειζον τὰς χώρας αὐτὰς ὑπὸ βαρεῖς ὄρους καὶ χωρὶς κατεύθυνσιν ἐπωφελοῦς χρησιμοποιοῦσεως τῶν δανειζομένων ποσῶν.

Μετὰ τὸν δεῦτερον παγκόσμιον πόλεμον, εὐτυχῶς, ἡ συμβολὴ τῶν οἰκονομικῶς ἰσχυροτέρων χωρῶν ἐγένετο περισσότερον ὀλοκληρωμένη, συστηματικὴ καὶ ἀποδοτικὴ. Ἀφ' ἐνὸς ἐτέθησαν ὑγιέστεραι βάσεις εἰς τὴν διεθνῆ κίνησιν τῶν κεφαλαίων. Τοιοῦτοτρόπως παρεσχέθη δωρεὰν βοήθεια ἀνασυγκροτήσεως (π. χ. Σχέδιον Μάρσαλ) διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας τῶν χωρῶν ἐκείνων αἱ ὁποῖαι δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ χρησιμοποιοῦσιν δάνεια, χωρὶς νὰ ὑποστοῦν κλονισμὸν κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταβολῆς τῶν χρεωλυσιῶν. Ἀφ' ἑτέρου, ἰδρῦθησαν διεθνεῖς πιστωτικοὶ ὀργανισμοί, ὡς εἶναι ἡ Διεθνὴς Τράπεζα Ἀνασυγκροτήσεως καὶ Ἀναπτύξεως, οἱ ὁποῖοι ἐφαρμόζουσι ρεαλιστικὰ κριτήρια δανεισμοῦ, χρηματοδοτοῦντες ἔργα δυνάμενα ἐκ τῆς ἀποδόσεώς των νὰ ἐξυπηρετήσιν τὰ συναπτόμενα δάνεια. Τέλος, ἐπεξετάθη ἡ ξένη συνδρομὴ καὶ εἰς τὸν τομέα τῆς ὀργανώσεως διὰ μέσου τῆς ἀποκληθείσης τεχνικῆς βοήθειας, μετὰ τὴν ὁποῖαν καὶ θὰ ἀσχοληθῶμεν εἰδικώτερον.

Ἀντικείμενον τῆς τεχνικῆς βοήθειας εἶναι ἡ ἐνημέρωσις τῶν καθυστερημένων καὶ ἀνεπαρκῶς ἐξελιγμένων χωρῶν ἐπὶ τῶν τεχνικῶν προόδων καὶ τῶν τελειοποιημένων μεθόδων, τῶν ἐφαρμομένων ἐπιτυχῶς ὑπὸ τῶν οἰκονομικῶς ἀνεπτυγμένων χωρῶν. Ἐννοεῖται ὅτι καὶ αἱ ἀνεπτυγμέναι χώραι ἔχουσι πολλάκις ἀνάγκην τεχνικῆς βοήθειας, ὁσάκις εἰς ὠρισμένους κλάδους δὲν ἔχουσι ὄσσην ἐπίδοσιν ἔχει ἄλλη χώρα, περισσότερον ἐξειδικευμένη εἰς τοὺς κλάδους τούτους.

Τὴν τεχνικὴν βοήθειαν παρέχουν αἱ χώραι κατ' ἰδίαν καὶ οἱ Διεθνεῖς Ὅργανισμοί. Εἰδικαὶ ὑπηρεσίαι προωθοῦν συστηματικῶς τὴν τεχνικὴν βοήθειαν καὶ μεριμνοῦν διὰ τὴν ὀργάνωσίν της, ἀρμόδιοι ἐμπειρογνώμονες τίθενται εἰς τὴν διάθεσίν της, συμβάσεις ἐπὶ τούτῳ συνάπτονται μετὰ τῶν δεομένων τεχνικῆς βοηθείας χωρῶν κλπ. Ἡ παρεχομένη βοήθεια δὲν ἐντοπίζεται εἰς τὸν ἰδιωτικὸν τομέα (ἐπιχειρήσεις) ἀλλ' ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τὸν κρατικόν, περιλαμβάνει δέ, πλὴν τῶν ἐν τῇ στενῇ ἐννοίᾳ οἰκονομικῶν δραστηριοτήτων, τὴν δημοσίαν διοίκησιν, τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως κλπ.

Ἡ παροχὴ τῆς τεχνικῆς βοηθείας ἐνεργεῖται ἀφ' ἐνὸς δι' ἐπισκέψεων καὶ παρακολουθήσεως τῶν προόδων εἰς ξένας ἀνεπτυγμένας χώρας καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ χρησιμοποίησεως ξένων ἐμπειρογνομόνων, ἀποστελλομένων εἰς τὴν χώραν ἢ ὁποία ἐπιθυμεῖ νὰ ἀναπτύξῃ ὠρισμένον θεσμὸν ἢ ὠρισμένην δραστηριότητα ἐπὶ συγχρονισμένων βάσεων. Οἱ μεταβαίνοντες εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἐνημερούμενοι ἐπὶ τῶν συντελεσθεῖσῶν προόδων, προσαρμύζουσι αὐτὰς εἰς τὴν χώραν των κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν των. Οἱ ξένοι ἐμπειρογνώμονες ἐνεργοῦν εἰς τὴν λαμβάνουσαν τὴν τεχνικὴν βοήθειαν χώραν εἴτε ὡς σύμβουλοι εἴτε ὡς ὀργανωταὶ ἢ ἀκόμη ὡς ἐκπαιδεύονται κατηγοριῶν προσώπων.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἤρχισεν ἐφαρμοζόμενος ἐπιτυχῶς νέος συνδυασμός, ὅστις πλὴν τῆς τεχνικῆς ἐνημερώσεως παρέχει καὶ ἄλλα πλεονεκτήματα. Κατ' αὐτὸν ἀποστέλλονται, δυνάμει ἐδικῶν συμβάσεων, ἐργατοτεχνῖται νέων ἡλικιῶν εἰς ξένας χώρας, προχωρημένας εἰς συγκεκριμένον κλάδον, βιομηχανικὸν ἢ ἄλλον. Μεταβαίνοντες οἱ ἐργατοτεχνῖται οὗτοι εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἐργάζονται ὡς μισθωτοὶ εἰς προτύπους οἰκονομικὰς μονάδας, εἰς τρόπον ὥστε, παραλλήλως πρὸς τὴν μάθησιν, νὰ ἔχουν καὶ ὑλικὰς ἀποδοχάς. Ἡ χώρα των, συνεπῶς, ὄχι μόνον δὲν ὑποβάλλεται εἰς δαπάνας διὰ τὴν ἀντιλήσιν γνώσεων ἀλλ' ἀντιθέτως ἔχει εἰσόδημα ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τῶν μετεκπαιδευόμενων πολιτῶν της, ὡς θὰ συνέβαιναν εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς προσωρινῆς μεταναστεύσεως. Μετὰ διαμονὴν 6—12 μηνῶν συνήθως, οἱ μετεκπαιδευθέντες κατὰ τὴν ἀνωτέρω μέθοδον ἐργατοτεχνῖται ἐπανερχονται εἰς τὴν πατρίδα των, φορεῖς πολυτίμων γνώσεων, ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς οἰκονομικῆς προόδου

αὐτῆς. Τοιαύτας συμβάσεις ἔχουν ὑπογράψει ὄχι μόνον χώραι διαφόρου μεταξὺ των γενικοῦ ἐπιπέδου ἀναπτύξεως (ὅπως π.χ. ἡ Τουρκία μετὰ τῆς Γαλλίας) ἀλλὰ καὶ χώραι ἐπαρκῶς ἀνεπτυγμέναι, ἐπὶ τῷ σκοπῷ προωθήσεως ἐνὸς κλάδου, ὅστις εἰς ἄλλην χώραν εἶναι περισσότερον ἐξειλιγμένος (π.χ. μεταξὺ διαφόρων Δυτικοευρωπαϊκῶν χωρῶν).

Μεταξὺ τῶν διεθνῶν Ὁργανισμῶν οἱ ὅποιοι συμβάλλουν σημαντικῶς εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς ἀναπτύξεως τῶν καθυστερημένων χωρῶν διὰ μέσου τῆς τεχνικῆς βοήθειας εἶναι ἡ Διεθνῆς Ὁργάνωσις Ἑργασίας. Ἡ Ὁργάνωσις αὕτη, ἐπιζήσασα τῶν παγκοσμίων περιπλοκῶν, ἐξῆλθε μεταπολεμικῶς ὄχι μόνον σῶα, ἀλλὰ καὶ ἰσχυροτέρα, καθόσον προσέθεσεν εἰς τὴν ἀρχικὴν καὶ καθιερωμένην δρᾶσιν τῆς νέας ἐπιδιώξεις, τὰς ὁποίας λίαν ἱκανοποιητικῶς προωθεῖ. Διὰ νὰ περιορισθῶμεν εἰς τὰς κυριώτερας, ἀναφερομεν τὸ ἔργον τῶν Ἐπιτροπῶν βιομηχανίας, τὸ ὅποιον συντελεῖ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν βιομηχανικῶν κλάδων τῶν κρατῶν - μελῶν ἀπὸ πολλῶν ἀπόψεων, καὶ τὸ ἔργον τῆς τεχνικῆς βοήθειας, τοῦ ὁποίου ἡ ἐπιτυχὴς διεξαγωγή συνετέλεσεν ὥστε ὁ Ο.Η.Ε. δι' ἐιδικῆς χρηματοδοτήσεως νὰ ἀποφασίσῃ τὴν δαπάναις αὐτοῦ ἐπέκτασίν του. Τὴν παρεχομένην τεχνικὴν βοήθειαν ἡ Δ.Ο.Ε. συνδυάζει μὲ τὸ πρόβλημα τῆς παραγωγικότητος, εἰς τὴν αὔξησιν τῆς ὁποίας ἄλλωστε ὀδηγεῖ ἡ ἐπιτυγχανομένη, χάρις εἰς τὴν τεχνικὴν βοήθειαν, καλυτέρα ὀργάνωσις. Τὸ θέμα τῆς παραγωγικότητος ἰδιαιτέρως ἀπασχολεῖ ἀπὸ τινῶν ἐτῶν τὴν Δ.Ο.Ε., ἥτις αὐτὴν κυρίως ἔχει ὑπ' ὄψιν εἰς τὰς προσπάθειας ἐξυρέσεως τῶν καλυτέρων κριτηρίων διὰ τὴν ἀμοιβὴν τῆς ἐργασίας καὶ τὴν ἄνοδον τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου.

Ἡ Ἑλλὰς εἶναι μία ἐκ τῶν χωρῶν - μελῶν τῆς Δ.Ο.Ε. αἱ ὁποῖαι ἐζήτησαν καὶ ἔλαβον τὴν τεχνικὴν τῆς βοήθειαν. Αὕτη παρεσχέθη τόσον ὑπὸ μορφὴν ὑποτροφῶν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πρὸς ἐνημέρωσιν Ἑλλήνων εἰς κοινωνικοὺς θεσμοὺς προηγμένων ξένων χωρῶν, ὅσον καὶ ὑπὸ μορφὴν μετακλήσεως ἐμπειρογνομόνων, ἐιδικῶν εἰς τομεῖς ὅπου ἡ χώρα ἐμφανίζει σχετικὴν καθυστέρησιν. Οἱ μετακληθέντες εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐμπειρογνώμονες ἠσχολήθησαν μὲ τὰ θέματα τῆς ἀπασχολήσεως, τῆς μαθητείας, τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως, τῆς μεταναστεύσεως, τῆς στατιστικῆς τῆς ἐργασίας

κλπ. Ἐκτὸς ὁμῶς τῆς λήψεως, φροντίδι τῆς Δ.Ο.Ε., τεχνικῆς βοήθειας, ἢ Ἑλλάς παρέσχεον ἤδη, μερίμνη ἐπίσης τῆς Δ.Ο.Ε., τὴν τεχνικὴν τῆς βοήθειαν εἰς ὠρισμένας χώρας ὀλιγώτερον αὐτῆς ἀνεπτυγμένας. Χαρακτηριστικὸν μάλιστα εἶναι ὅτι οἱ πρὸς τοῦτο ἀποσταλέντες Ἕλληνες ἐμπειρογνώμονες ἔλαβον ὑπ' ὄψιν εἰς τὰς ἐκθέσεις των καὶ τὴν ἐν Ἑλλάδι διαμόρφωσιν τῶν θεσμῶν εἰς τοὺς ὁποίους ἀφεώρα ἢ ἀποστολὴ των. Εἰς τὰ πλαίσια αὐτὰ ἀνήκει ἡ ἐργασία δύο Ἑλλήνων, τοῦ κ. Ἰ. Παλαιολόγου καὶ τοῦ κ. Ἀ. Παπαϊωάννου. Ὁ πρῶτος ἐστάλη μερίμνη τοῦ Δ.Γ.Ε. εἰς Λιβύην διὰ τὴν ὁργάνωσιν τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ ὁ δεύτερος εἰς Λιβύην καὶ τὸ Ἀφγανιστὰν διὰ τὴν ὁργάνωσιν τῆς βιοτεχνίας καὶ τῆς οἰκοτεχνίας. Ὁ κ. Ἄγγελος Παπαϊωάννου ἀνέπτυξεν ἐνώπιον τοῦ ἀκροατηρίου αὐτοῦ τὸ θέμα του ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ Ἀφγανιστὰν, μὲ ἐθνικὴν δὲ ὑπερηφάνειαν διαπιστώνομεν ὅτι ἐλήφθησαν ὑπ' αὐτοῦ ὑπ' ὄψιν καὶ ἐπροτάθησαν τὰ ὁργανωτικὰ πρότυπα τῆς ἑλληνικῆς οἰκοτεχνίας καὶ δὴ τῶν περιοχῶν Ἰωαννίνων καὶ Σουφλίου.

*
* *

Εἶναι λίαν ἀξιέπαινος ἡ πρωτοβουλία τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Διεθνoῦς Γραφείου Ἐργασίας κ. Ε. Μαζαράκη νὰ ζητήσῃ νὰ ἐμφανισθοῦν εἰς τὸ εὐρύτερον κοινὸν αἱ ἐργασίαι τῶν ὑποτρόφων τοῦ Ὄργανισμοῦ. Ἡ τοιαύτη παρουσίασις τῶν ἐργασιῶν ὅποτελεῖ ἓνα τρόπον ἀξιοποιήσεως τῶν κτηθέντων διδασμάτων. Ἐξ ἴσου ὁμῶς ἀξιέπαινος εἶναι ὁ Διευθυντῆς τῆς Σχολῆς κ. Στράτος Κ. Παπαϊωάννου, ὁ ὁποῖος ἐνεστερνίσθη ἀσμένως τὴν πρότασιν τοῦ κ. Μαζαράκη. Ἀμφότεροι ἐξετίμησαν ὅτι ἡ Ἀνωτέρα Σχολὴ Βιομηχανικῶν Σπουδῶν παρέχει τὸ κατάλληλον βῆμα διὰ τὴν ἐμφάνισιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν. Πράγματι, ἡ Σχολὴ μας, ἡ ὁποία καταρτίζει στελέχη οἰκονομικοδιοικητικὰ τῶν βιομηχανιῶν καὶ ἄλλων οἰκονομικῶν μονάδων, ἔχει περιλάβει εἰς τὸ πρόγραμμά της μαθήματα σχετιζόμενα πρὸς τὰ θέματα τῶν ὁμιλητῶν. Εἶναι ἡ μόνη Σχολὴ ἐν Ἑλλάδι ἢ ὁποία καλλιιεργεῖ τὴν Στατιστικὴν, τὴν Ὄργανωτικὴν Ἐπιστήμην, τὴν Κοινωνικὴν Πολιτικὴν, τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον, τὴν Ψυχοτεχνικὴν, τὴν Ὑγιεινὴν τῆς Ἐργασίας, ὡς καὶ ἄλλους ἐπιστημονικοὺς κλάδους, συνδεομένους μὲ τὸν ἀνθρώπινον παράγοντα. Ἡ ἀνάπτυξις τῶν κλάδων αὐτῶν εἰς τὴν Α.Σ.Β.Σ.

προχωρεῖ ἀλματωδῶς. Ἦδη ιδρύθη παρὰ τῇ Σχολῇ τὸ Κέντρον Στατιστικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ τὸ Γραφεῖον Βιομηχανικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐρευνῶν, σχεδιάζεται δὲ καὶ ἡ σύστασις Κέντρου Κοινωνικῆς Πολιτικῆς. Τὸ ὄργανωθὲν Δεκαήμερον Κοινωνικῆς Πολιτικῆς ἀποτελεῖ, τρόπον τινά, τὸ πρῶτον βῆμα διὰ τὴν ἴδρυσιν τοῦ Κέντρου αὐτοῦ. Ὁ συνάδελφος κ. Χρ. Ἀγαλλόπουλος, ὁ ὁποῖος εἶναι υπεύθυνος εἰς τὸν τομέα αὐτόν, ἀνέλυσε, εἰς τὴν ὥραίαν ὁμιλίαν τοῦ τῆς πρώτης ἡμέρας τοῦ Δεκαήμερου, τὸ περιεχόμενον τῆς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς ὅπως τὸ ἀντιλαμβάνεται ἡ σημερινὴ ἐπιστήμη, ἀπὸ ὅσα δὲ ἀνέπτυξε φαίνεται πόσον συνδέονται μὲ τὸν κλάδον αὐτόν καὶ μὲ τὰς ἐπιδιώξεις τῆς Σχολῆς τὰ θέματα τῶν ὑποτρόφων τοῦ Διεθνoῦς Γραφείου Ἐργασίας.

Ἡ κυρία ὁμως ἀξιοποίησις τῆς ἐργασίας τῶν ὑποτρόφων τοῦ Δ.Γ.Ε. θὰ γίνῃ διὰ τῆς χρησιμοποίησός των εἰς τοὺς τομεῖς εἰς τοὺς ὁποίους μετεξεπαιδεύθησαν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ εἰσαχθοῦν εἰς τὴν χώραν μας τελειοποιημένοι κοινωνικοὶ θεσμοὶ καὶ σύγχρονοι μέθοδοι κρατικῆς δράσεως, ἀφοῦ γίνῃ βεβαίως ἡ προσήκουσα προσαρμογὴ πρὸς τὰς τοπικὰς συνθήκας. Ἀτυχῶς, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς δὲν ἐγένοντο μέχρι σήμερον τὰ ἐνδεδειγμένα. Εἶναι παρήγορον, ὁμως, ὅτι ἐπιδεικνύεται ἤδη ἐνδιαφέρον ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως. Ἄρκοῦμαι εἰς δύο διαπιστώσεις ἐνθαρρυντικὰς. Ἡ πρώτη εἶναι ἡ συμπαράστασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Στ. Στεφανοπούλου, ποῦ εἶναι καὶ ἐκ τῶν παλαιότερων καθηγητῶν τῆς Σχολῆς, ἣτις ἐξεδηλώθη μὲ τὸ ὅτι ἔδωκε τὸ κῦρος του εἰς τὸ Δεκαήμερον καὶ ἐκήρυξε τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν του. Ἡ δευτέρα εἶναι ἡ ἐπείγουσα ἐντολὴ τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ κ. Θ. Καψάλη περὶ ἐνημερώσεώς του ἐπὶ τῆς σημερινῆς ἀπασχολήσεως τῶν ὑποτρόφων, ἐπὶ τῷ προφανεῖ σκοπῷ τῆς τοποθετήσεώς των εἰς τὰς καταλλήλους ὀργανωτικὰς θέσεις, εἰς ὅσας περιπτώσεις τοῦτο δὲν ἐγένετο ἤδη.

*
* *

Θὰ προχωρήσω τώρα εἰς τὴν προβολὴν τῶν σπουδαιότερῶν πορισμάτων ποῦ ἐξάγονται ἀπὸ τὰς ὁμιλίαις τῶν πέντε ὑποτρόφων. Τὰ θέματα τῶν ὁμιλητῶν περιστρέφονται γύρω ἀπὸ τὸ βα-

σικόν πρόβλημα τῆς ἀπασχολήσεως. Εἶναι ἀληθές ὅτι ὁ μόνος ὁ κ. Ἄρεταῖος ὠμίλησεν ἀκριβῶς περὶ ἀπασχολήσεως, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων διαλέξεων τὸ ἀντικείμενον συνάπτεται ἀπολύτως με αὐτήν. Αἱ ὁμιλίαι τῶν κ. κ. Θεοδώρου καὶ Τασοπούλου, περὶ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἀναφέρονται ἐμμέσως εἰς τὴν ἀπασχόλησιν, ἀφοῦ ἀμφότεροι οἱ θεσμοὶ ἀποτελοῦν μέσα ἐπιτυχίας τῆς πολιτικῆς τῆς ἀπασχολήσεως. Ἡ μετανάστευσις ἐπίσης, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὠμίλησεν ὁ κ. Σαμαράκης, ἀποτελεῖ διέξοδον εἰς τὴν ἀνισορροπίαν τῶν μεγεθῶν προσφορᾶς καὶ ζητήσεως ἐργασίας. Εἶναι, τρόπον τινά, πολιτικὴ ἀπασχολήσεως εἰς παγκόσμιον πλαίσιον. Ἄλλὰ καὶ ἡ στατιστικὴ τῆς ἐργασίας, τὴν ὁποίαν ἐπραγματεύθη ὁ κ. Τριανταφύλλου, παρὰ τὴν γενικωτέραν τῆς ἀποστολῆν, ἀσχολεῖται κατὰ μέγα μέρος με τὴν ἀριθμητικὴν διαπίστωσιν τοῦ φαινομένου τῆς ἀπασχολήσεως, ὑπὸ τὰς ποικίλας τοῦ ὄψεως. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὅποιον θὰ ἀρχίσω ἀπὸ τὴν διάλεξιν τοῦ κ. Ἄρεταίου, θὰ συνεχίσω με τὰς ὁμιλίαις τῶν κ. κ. Θεοδώρου, Τασοπούλου καὶ Σαμαράκη καὶ θὰ τελειώσω με τὴν διάλεξιν τοῦ κ. Τριανταφύλλου, ἡ ὁποία εἰς τὴν σειρὰν τῶν πέντε ἦτο ἡ πρώτη.

Τὸ κεντρικὸν θέμα τῆς ἀπασχολήσεως ἀνέπτυξεν ὁ Τμηματάρχης τοῦ ΙΚΑ κ. Δ. Ἄρεταῖος. Τὸ εὐρύτερον κοινὸν εἶχεν ἤδη ἐνημερωθῆ ἐπὶ τῶν ἐντυπώσεων τοῦ κ. Ἄρεταίου ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἀπασχολήσεως εἰς ξένας χώρας, χάρις εἰς ἓνα δημοσίευμα τὸ ὅποιον οὗτος ἐκυκλοφόρησε πρό τινος. Εἰς τὴν ὁμιλίαν του ὁμως ἐπροχώρησε περισσότερον, τόσον ἀπὸ ἀπόψεως διαπιστώσεων ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως διδαγμάτων, τὰ κυριώτερα τῶν ὁποίων ἀξίζει νὰ μνημονεύσωμεν καὶ τὰ ἐξάρωμεν.

Ἡ πολιτικὴ τῆς ἀπασχολήσεως ἀποβλέπει, ὡς γνωστόν, εἰς τὸ νὰ διευρυνθοῦν τὰ πλαίσια ἐντὸς τῶν ὁποίων δύναται νὰ εὔρη διέξοδον ὁ ἐνεργὸς πληθυσμὸς τῶν χωρῶν. Τὰ χρησιμοποιούμενα μέσα ἐν προκειμένῳ εἶναι οἰκονομικὰ καὶ ὀργανωτικὰ· τὰ πρῶτα ἀποσκοποῦν εἰς τὸ νὰ δημιουργηθοῦν περισσότεραι εὐκαιρίαι ἀπασχολήσεως, τὰ δὲ τελευταῖα εἰς τὸ νὰ ὀργανωθῆ ἡ ἀγορὰ ἐργασίας κατὰ τρόπον ἐξασφαλίζοντα ἀρμονικωτέραν σύμπτωσιν τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως ἐργασίας. Ὁ κ. Ἄρεταῖος ἐνδιεφέρθη

διὰ τὸ ὀργανωτικὸν θέμα, διὰ τοῦτο δὲ καὶ τὰ συμπεράσματά του ἀναφέρονται εἰς τὴν καλυτέραν λειτουργίαν τῶν Ὑπηρεσιῶν ἀπασχολήσεως.

Πρῶτον αἶτημα εἶναι ἡ λειτουργία καλῶς ὀργανωμένης Ὑπηρεσίας ἀπασχολήσεως. Ἰκανοποιητικὴν ὀργάνωσιν φαίνεται ὅτι συνήνητησεν ὁ κ. Ἀρεταῖος εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ τὸ Βέλγιον, ὅπου μάλιστα ὑφίσταται καὶ εἰδικὸς Ὄργανισμὸς αὐτοδιοικούμενος. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς χώρας τηροῦνται ἐπακριβῶς αἱ ὑποδείξεις τοῦ Δ.Γ.Ε., ἧτοι ἡ δωρεὰν παροχὴ τῶν ὑπηρεσιῶν, ἡ προαιρετικὴ προσφυγὴ εἰς αὐτάς, ὁ σεβασμὸς τοῦ ἐπαγγέλματος, ἡ διευκολύνσις τῆς μετακινήσεως κλπ.

Ἄλλη κατεῦθυνσις εἶναι ὁ ἑναρμονισμὸς τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ καὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως πρὸς τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἀπασχολήσεως. Ἡ αὔξησις τῆς ἀναλογίας τῶν εἰδικευμένων πού θὰ ἐπέλθῃ μὲ τὰ δύο αὐτὰ μέσα, ἐνῶ διευκολύνει τὴν τοποθέτησιν εἰς ἐργασίας πρέπει ταυτοχρόνως νὰ κατευθύνεται ἀπὸ τὰ δεδομένα τῆς Ὑπηρεσίας ἀπασχολήσεως.

Ἄλλη ἀρχὴ εἶναι νὰ εὐρίσκεται ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλις εἰς σχέσιν ἐξαρτήσεως πρὸς τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἀπασχολήσεως. Ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλις ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰσόδημα εἰς ὅσας περιπτώσεις δὲν καθίσταται δυνατὸς ὁ πορισμὸς αὐτοῦ ἐκ τῆς ἀπασχολήσεως. Τοῦτο ἔχει ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀνεργίας, ἡ ὁποία πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζεται ἀσφαλτικῶς ὡς αἱ ὑπηρεσίαι ἀπασχολήσεως ἀδυνατοῦν νὰ ἐξασφαλίσουν εἰσόδημα διὰ τῆς ἐνεργοῦ συμμετοχῆς εἰς τὴν παραγωγικὴν δραστηριότητα.

Αἱ προσπάθειαι ὅμως τῶν Ὑπηρεσιῶν ἀπασχολήσεως εἶναι εὐκταῖον νὰ ἐπεκτείνωνται εἰς πλαίσια πέραν τῶν ἐθνικῶν, πράγμα τὸ ὁποῖον ἐπιτυγχάνεται μὲ τὴν πολιτικὴν τῆς ὀργανωμένης μεταναστεύσεως, συνδυαζομένης μὲ τὴν ἐν γένει ἀπασχολήσιν. Πράγματι, ἡ μετανάστευσις πρέπει νὰ θεωρῆται μόνον ὡς μία διέξοδος εἰς τὴν περίπτωσιν ἀδυναμίας ἐπιτοπίου ἀπασχολήσεως.

Τέλος, ἡ πολιτικὴ τῆς ἀπασχολήσεως πρέπει νὰ συντονίζεται μὲ τὸ γενικώτερον οικονομικὸν πρόγραμμα τῆς οἰκείας χώρας. Τὸ πρόγραμμα τοῦτο (π. χ. ἐκβιομηχανίσεως) θὰ μᾶς δεῖξῃ πρὸς ποίας κατευθύνσεις εἶναι ἐνδεδειγμένον νὰ στραφῇ ἡ πολιτικὴ τῆς ἀπα-

σχολήσεως. Εἰς ὠρισμένας χώρας, μάλιστα, γίνεται συστηματικὴ κατάταξις τοῦ ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ κατ' εἰδικότητα ἐν ὄψει τῆς δυνατῆς ἀπασχολήσεως καὶ συντάσσεται ὁ καλούμενος «ἀνθρώπινος προϋπολογισμὸς», ὁ ὁποῖος καταλήγει εἰς ἐλλείμματα ἢ περισσεύματα, τακτοποιούμενα διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ οἰκονομικοῦ προγράμματος, τῇ βοήθειᾳ τῶν Ὑπηρεσιῶν ἀπασχολήσεως.

Ἄμεσως συναφὲς μὲ τὴν ἀπασχόλησιν θέμα εἶναι ὁ ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμὸς, μὲ τὸν ὁποῖον ἠσχολήθη ὁ τμηματάρχης τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας κ. Ν. Θεοδώρου. Ἄν καὶ κατὰ τὴν μετεκπαίδευσίν του εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὁ κ. Θεοδώρου δὲν ἐμελέτησε ἀποκλειστικῶς τὸ θέμα τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ, ἔχει ὅμως πολὺ ἐμβαθύνει εἰς αὐτὸ καί, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὴν ὁμιλίαν του, ἀπὸ ἀρκετῶν ἐτῶν τοῦ ἀνεπτύχθη τὸ σχετικὸν ἐνδιαφέρον. Τὰ πορίσματά του εἶναι χρήσιμα, διότι ἐν Ἑλλάδι, παρὰ τὰς ἀξιεπαίνους προσπαθείας ὠρισμένων εἰδικῶν, εἴμεθα ἀπὸ πλευρᾶς κρατικῆς ὀργανώσεως πολὺ καθυστερημένοι.

Λίαν ὀρθῶς ἀντελήφθη ὁ ὁμιλητὴς ὅτι ἀντικείμενον τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ εἶναι νὰ κατευθυνθοῦν αἱ δραστηριότητες τῶν ἀτόμων ἐκεῖ ὅπου ἐνδείκνυται, συμφώνως πρὸς τὰς ἰκανότητάς των καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς οἰκονομίας. Οὔτε μόναι αἱ ἰκανότητες οὔτε μόναι αἱ ἀνάγκαι τῆς συγκεκριμένης οἰκονομίας ἀρκοῦν. Πρέπει ἀμφότερα νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν. Ἐξ ἄλλου, μόνον διὰ τοῦ προσφόρου προσανατολισμοῦ τῶν ἀτόμων εἰς τὰ ἐπαγγέλματα καθίσταται δυνατὴ ἡ ἀξιοποίησις τῶν πόρων τῶν χωρῶν. Χωρὶς τὸν κατάλληλον προσανατολισμόν, τὸ ἐπίπεδον παραγωγῆς θὰ ἐξηκολούθει παραμένον χαμηλόν.

Τὰ πορίσματα τῆς ἐργασίας τοῦ κ. Θεοδώρου δύνανται νὰ συνοψισθοῦν εἰς τὰ ἑξῆς: Διὰ τὸν καλὸν καὶ ἔγκαιρον προσανατολισμόν χρειάζεται ἡ προκαταρκτικὴ συμβολὴ τοῦ σχολείου· τόσον ὁ διδάσκαλος ὅσον καὶ ὁ σχολίατρος εἶναι δυνατὸν νὰ συντελέσουν ἐν προκειμένῳ. Ἡ ἐπικουρία ὠρισμένων ἐπιστημονικῶν κλάδων εἶναι τὰ μάλιστα χρήσιμος. Ἡ βιολογία, ἡ φυσιολογία, ἡ ψυχολογία, καὶ ὁ ἐφηρμοσμένος κλάδος τῆς, ἡ ψυχοτεχνικὴ, εἶναι μετὰ τῶν σπουδαιοτέρων συντελεστῶν τοῦ καλοῦ προσανατολισμοῦ.

Διὰ τὴν ἐπιτυχίαν ὅμως τῆς πολιτικῆς τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ χρειάζονται κατάλληλα ὄργανα, ἐφωδιασμένα μὲ ἀνάλογον μόρφωσιν. Ταύτην μόνον εἰδικὰ Ἴνστιτούτα ἐκπαιδεύσεως προσανατολιστῶν θὰ ἦσαν εἰς θέσιν νὰ παράσχουν. Μερικαὶ χώραι, αἱ ὁποῖαι ἐφήρμοσαν τὴν ὑπόδειξιν ταύτην, εἶχον ἄριστα ἀποτελέσματα. Εἰς τὴν Γαλλίαν, μάλιστα, ἔφθασαν μέχρι τοῦ σημείου νὰ ζητοῦν, ἀπὸ τοὺς προσλαμβανομένους διὰ πρώτην φοράν, πιστοποιητικὸν προσανατολισμοῦ.

Τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὸν ἐπαγγελματικὸν προσανατολισμὸν δὲν περιορίζεται ἐντὸς τῶν καθ' ἕκαστα χωρῶν. Ἐξεδηλώθη καὶ ἐκ μέρους τῶν Διεθνῶν Ὄργανισμῶν. Τὸ Διεθνὲς Γραφεῖον Ἑργασίας, ὁ Ὄργανισμὸς Ἠνωμένων Ἐθνῶν καὶ ἡ ΟΥΝΕΣΚΟ προωθοῦν διὰ τῶν καταλλήλων μέσων τὴν κίνησιν διὰ τὸν ἐπαγγελματικὸν προσανατολισμὸν.

Ἀπολύτως συνδεδεμένη μὲ τὸν ἐπαγγελματικὸν προσανατολισμὸν εἶναι ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις, περὶ τῆς ὁποίας ὠμίλησεν ὁ Τμηματάρχης τοῦ Ὑπουργείου Ἑργασίας κ. Τασόπουλος. Ὁ προσανατολισμὸς ἀποτελεῖ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσως καὶ ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις εἶναι τὸ ἀναγκαῖον συμπλήρωμα τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ.

Ἀξιόλογοι εἶναι, εἰς τὴν διάλεξιν τοῦ κ. Τασοπούλου, ὠρισμένοι ἐννοιολογικοὶ προσδιορισμοί. Τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν ὁρίζει ὡς τὴν ἀπόκτησιν γνώσεων ἀπαραιτήτων διὰ τὴν ἄσκησιν βιοποριστικοῦ ἐπαγγέλματος, τὴν χαρακτηρίζει δὲ ὡς ἐν μέσον «ἐπενδύσεως εἰς ἀποθέματα εἰδικότητων».

Τὰ κύρια πορίσματα τῆς ὁμιλίας τοῦ κ. Τασοπούλου εἶναι: Ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις δεόν νὰ συνδυάζεται μὲ τὸ γενικὸν οἰκονομικὸν πρόγραμμα τῆς χώρας. Ὁ ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμὸς δεόν νὰ προηγήται τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως. Οὔτε μόνη ἡ θεωρητικὴ ἐκπαίδευσις οὔτε μόνη ἡ πρακτικὴ μαθητεία ἀρκεῖ, ἀλλὰ χρειάζεται κατάλληλος συνδυασμὸς ἀμφοτέρων. Οἱ ἐκπαιδευταὶ πρέπει νὰ ἔχουν εἰδικὴν πρὸς τοῦτο μόρφωσιν, ὡς γίνεται εἰς ὠρισμένας ξένας χώρας, καὶ δὴ εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς καὶ τὴν Ἀγγλίαν. Τέλος, παραλλήλως πρὸς τὸν κυρίως ἐπαγγελματικὸν προσανατολισμὸν, ἐνδείκνυται νὰ κα-

ταβάλλεται ιδιαίτερα μέριμνα διὰ τὴν μετεκπαίδευσιν ὡς καὶ διὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν ἀποκατάστασιν προσώπων καταστάτων ἀνικάνων διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ παλαιοῦ των ἐπαγγέλματος.

Ἡ Ἑλλάς ὑστερεῖ σοβαρῶς εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως. Ὑπάρχουν ὁμως ὀρισμένα ἐνδείξεις ἐνθαρρυντικαὶ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Πρῶτον, μετεκλήθησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐμπειρογνώμονες τοῦ Δ.Γ.Ε. διὰ τὰ θέματα τῆς μαθητείας καὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως. Δεύτερον, ἤρχισεν ἡ ἴδρυσις ἐπαγγελματικῶν σχολείων, ὡς π.χ. τῶν μεταλλευτῶν. Καὶ τρίτον, δύο πρόσφατοι σχετικοὶ νόμοι, ὁ νόμος περὶ μαθητείας τοῦ 1951 καὶ ὁ νόμος περὶ ἀγορᾶς ἐργασίας τοῦ 1953, ἐμπνέονται ἀπὸ συγχρονησμένης ἀρχᾶς.

Ἀκολουθεῖ εἰς τὴν σειρὰν τῶν ὁμιλιῶν τὸ θέμα τῆς μεταναστεύσεως, τὸ ὁποῖον ἐχειρίσθη ὁ Τμηματάρχης τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας κ. Σαμαράκης. Ὁ ὁμιλητὴς ἐμόρφωσε τὰς ἀντιλήψεις πού ἀνέπτυξεν, ὄχι μόνον διὰ μελέτης τῆς ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τῶν μεταναστευτικῶν ὑπηρεσιῶν εἰς τὰς χώρας πού ἐπεσκέφθη (Ἰταλίαν, Ὀλλανδίαν, Γαλλίαν, Βραζιλίαν) ἀλλὰ καὶ δι' αὐτοπροσώπου παρακολουθήσεως τῆς μετακινήσεως καὶ τῆς πρώτης ἐγκαταστάσεως μεταναστῶν. Δύναται, δηλαδή, νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι συνήγαγε συμπεράσματα ἐκ τῆς ζωντανῆς πραγματικότητος.

Δὲν θὰ σᾶς ἀπασχολήσω μὲ τὴν κριτικὴν τῶν ὑπὲρ καὶ τῶν κατὰ τῆς μεταναστεύσεως ἐπιχειρημάτων, διότι γενικῶς πλέον γίνεταί παραδεκτὴ ἡ ἀρχή, τὴν ὁποίαν καὶ ὁ ὁμιλητὴς ἀνέφερε, ὅτι ἡ μετανάστευσις ἀποτελεῖ μίαν ἀνάγκην κατὰ τὸ δυνατόν παροδικήν. Θὰ σᾶς προβάλω μόνον τὰ συμπεράσματα τὰ ὁποῖα προκύπτουν ἀπὸ τὴν διάλεξιν τοῦ κ. Σαμαράκη.

Ἡ πολιτικὴ τῆς μεταναστεύσεως ἀποτελεῖ τμῆμα τῆς πολιτικῆς τῆς ἀπασχολήσεως. Χρειαζέται προηγουμένη ἐξακριβώσις τῶν περιρροσιῶν καὶ τῶν ἐλλειμμάτων εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς ἐργασίας, πρὸς ἐξαγωγήν συμπερασμάτων πρὸς τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην μετακίνησιν ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ. Μόνον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐξασφαλίζονται ἀμφοτέραι αἱ πλευραὶ καὶ ἡ μετανάστευσις ἔχει καλὰ ἀποτελέσματα ἐκατέρωθεν.

Ἡ μετανάστευσις σήμερον εἶναι, ἢ τείνει νὰ γίνῃ, διευθυνομένη

καὶ προγραμματισμένη. Τὴν κατεύθυνσιν καὶ τὰ προγράμματα χαράσσουν ὄχι μόνον αἱ ἐνδιαφερόμεναι χώραι ἀλλὰ καὶ εἰδικοί Διεθνεῖς Ὁργανισμοί, οἱ ὅποιοι ἀποτελοῦν, τρόπον τινά, ὑπηρεσίας παγκοσμίου ἀγορᾶς ἐργασίας. Ἡ διευθυνομένη μετανάστευσις ἐξικνεῖται μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἀσχολοῦνται ἀμφότεραι αἱ ἐνδιαφερόμεναι χώραι μὲ τὴν ἐπιλογὴν τῶν μεταναστῶν καὶ μὲ τὴν πρόσφορον κατάρτισίν των (γλῶσσα, εἰδίκευσις), ὥστε νὰ ἀνταποκριθοῦν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς χώρας προορισμοῦ. Ἡ μεταφορὰ τῶν μεταναστῶν γίνεται μὲ εἰδικὰ πλοῖα, ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν ὑπευθύνων κρατικῶν ὀργάνων. Εἰς τὴν χώραν προορισμοῦ, ἀρμόδια πρόσωπα μεριμνοῦν διὰ τὴν ὑποδοχὴν καὶ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν μεταναστῶν, συστηματικὴ δὲ παρακολούθησις τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ζωῆς των γίνεται ὑπὸ τῶν μεταναστευτικῶν ἀκολουθῶν.

Ἡ Ἑλλάς, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως Ὑπηρεσιῶν μεταναστεύσεως, δὲν ἔφθασε μέχρι σήμερον εἰς τὸ ἐπιθυμητὸν σημεῖον. Διαπιστώνει κανεὶς κατεσπαρμένας ἀρμοδιότητας εἰς πολλὰ Ὑπουργεῖα, χωρὶς ἐν τούτοις ἡ συνολικὴ ἀπόδοσις νὰ εἶναι ἱκανοποιητικὴ, ὡς διεπίστωσε καὶ ὁ μετακληθεὶς εἰδικὸς διὰ τὸ θέμα τῆς μεταναστεύσεως ἐμπειρογνώμων τοῦ Δ.Γ.Ε. Διὰ τοῦτο ἐζητήθη ἡ πλήρης ἀναδιοργάνωσις καὶ ἐνοποιήσις τῶν Ὑπηρεσιῶν μεταναστεύσεως, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τὸ ἔργον τῆς ὀργανωμένης μεταναστεύσεως ἀνετέθη εἰς τὸ ἐν Ἑλλάδι κλιμάκιον τῆς Διακυβερνητικῆς Ἐπιτροπῆς Μεταναστεύσεων ἐξ Εὐρώπης (Δ.Ε.Μ.Ε.)

Ἐρχόμεθα τώρα εἰς τὴν ὁμιλίαν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας κ. Α. Τριανταφύλλου, περὶ στατιστικῆς τῆς ἐργασίας, τὴν ὁποίαν ἀφήσαμεν τελευταίαν ὄχι λόγῳ μικροτέρου ἐνδιαφέροντος ἀλλὰ λόγῳ συνδέσεως τῶν ἄλλων διαλέξεων μὲ τὸ κεντρικὸν θέμα τῆς ἀπασχολήσεως. Ὁ κ. Τριανταφύλλου ἦτο ὁ ἐνδεδειγμένος διὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ζητήματος τῶν στατιστικῶν ἐργασίας, καὶ διότι μετεξεπαιδεύθη εἰς αὐτὸ ἐσχάτως ἀλλὰ καὶ διότι διευθύνει ἀπὸ τινων ἐτῶν τὴν σχετικὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, ὑπὸ τὴν ιδιότητά του δὲ αὐτὴν ἀντεπροσώπευσε τὴν χώραν εἰς εἰδικὰ Διεθνῆ Συνέδρια.

Ἡ ἐν γένει χρησιμότης τῶν στατιστικῶν εἶναι πρόδηλος, λόγῳ τοῦ ὅτι αὗται ἀποτελοῦν μέσον διαγνώσεως καταστάσεων καὶ προ-

ὑπόθεσιν τῆς λήψεως μέσων θεραπείας. Ὅχι ἀστόχως δὲ ἐλέχθη ὅτι διευκολύνουν καὶ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς διεθνοῦς ἀλληλεγγύης, ἢ ὅποια εἶναι φυσικὸν νὰ στηρίζεται εἰς ὁμοιομόρφως διαπιστωμένα δεδομένα, συγκρίσιμα διεθνῶς.

Τὸ ἔργον τοῦ Δ.Γ.Ε. εἰς τὸν τομέα τῆς στατιστικῆς εἶναι ἀξιόλογον, ἰδίως δὲ εἰς τοὺς τομεῖς τοὺς συναπτομένους πρὸς τὴν ἀπαχόλησιν.

Λίαν ὀρθῶς κατατάσσει ὁ κ. Τριανταφύλλου τὰ στατιστικῶν ἐνδιαφέροντος ἐργατικὰ θέματα εἰς ὄρισμένας ομάδας καὶ δὴ: εἰς τὰ γενικῆς φύσεως ἢ θέματα ἐργατικῆς δημογραφίας (ἐργατικὸν δυναμικόν, ἐνεργὸς πληθυσμός, ταξινόμησις ἐπαγγελμάτων, κινήτικότης ἐπαγγελμάτων, γεωγραφικὴ κατανομή), εἰς τὰ οἰκονομικῆς φύσεως (χρόνος ἐργασίας, ἀπόδοσις ἐργασίας, δείκτης δραστηριότητος, μισθοὶ καὶ ἐργατικὸν εἰσόδημα) καὶ τὰ λοιπὰ ἐργατικὰ θέματα (ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις, ἐπαγγελματικὴ ὀργάνωσις, συλλογικαὶ συγκρούσεις ἐργασίας καὶ ἀπεργαίαι, κοινωνικὴ ἀσφάλις κλπ).

Ἡ Ἑλλὰς καὶ εἰς τὸν τομέα τῶν στατιστικῶν ἐργασίας ὑστερεῖ σημαντικῶς ἔναντι τῶν προωδευμένων χωρῶν. Εἶναι παρήγορον ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐδόθη ἄνωθεν προσοχὴ εἰς τὸ ζήτημα αὐτό. Ἡ μετάκλησις εἰδικοῦ ἐμπειρογνώμονος διὰ τὰς στατιστικὰς ἐργασίας δημιουργεῖ τὴν αἰσιόδοξον προοπτικὴν ὅτι αἱ ὑποδείξεις του θὰ τύχουν ἐφαρμογῆς ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Ὑπηρεσίας, τῆς ὁποίας ἀκριβῶς προΐσταται ὁ κ. Τριανταφύλλου.

Αὐτὰ εἶναι ἐν συνόψει τὰ συμπεράσματα εἰς τὰ ὅποια ὀδηγοῦν αἱ διαφωτιστικαὶ ὁμιλίαι τῶν πέντε ὑποτρόφων. Δυνάμεθα νὰ τὰ χαρακτηρίσωμεν ἱκανοποιητικά. Τελειώνοντες, δὲν ἔχομεν ἢ νὰ ἐκφράσωμεν τὴν εὐχὴν νὰ τύχουν τὰ πορίσματα αὐτὰ τῆς δεούσης προσοχῆς καὶ ἡ ἐργασία τῶν φίλων μας νὰ ἀξιοποιηθῇ κατὰ τὸν ἐπωφελέστερον διὰ τὴν κρατικὴν μας ὀργάνωσιν τρόπον.